



ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Merle Mändmets
Eesti Koostöö Kogu

merle@kogu.ee

Teie 10.10.2025

Meie 24.10.2025 nr 2.2-9/25/3289-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses noortekogude (nt õpilasesindus, noortevolikogu) digivalimiste piloteerimisega. Lisate, et hetkel on platvormil erinevate koolide valimiste kandidaatide nimed nähtavad kõigile kasutajatele, sh teiste koolide õpilastele. Hääletada saab siiski vaid oma kooli kandidaatide poolt. Kandidaatide nimed sisestab platvormile kool. Tegemist on kooliõpilastega, kellest osa võivad olla alaealised. Valimised toimuvad alati vaid koolisiseselt. Platvormil olete sätestanud, et isikut tuvastavaid andmeid säilitatakse pärast valimisi kuni 6 kuud (või lühemalt, kui korraldaja seda soovib). Soovite AKI hinnangut, kas selline lahendus on isikuandmete kaitse seisukohalt sobiv ning kas selline andmete kuvamine vastab isikuandmete kaitse nõuetele või vajaks muudatusi.

Selgitan, et AKI ei saa anda õigusnõu ega võtta õiguslikult siduvaid seisukohti väljaspool järelevalvemenetlust. Seetõttu saan anda vaid üldisi selgitusi.

Taolises olukorras on esmalt tähtis eristada, millises rollis on Eesti Koostöö Kogu (andmeid avaldades) ning millises rollis on kool (andmeid sisestades). [Isikuandmete kaitse üldmäärus](#) eristab vastutavat, volitatud ja kaasvastutavaid andmetöötlejaid. Vastutava, kaasvastutava ja volitatud andmetöötleja eristamisel on oluline teha kindlaks, kes määrab töötlemise eesmärgid ja vahendid. Vastutavaks andmetöötlejaks on isik, kes määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid, st töötlemise põhjuse ja viisi. Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid aga vastutava töötleja nimel ning eesmärgidel ja vastutava töötleja juhiste kohaselt. Kaasvastutus tekib hoopiski siis kui kaks andmetöötlejat ühiselt määravad kindlaks andmetöötlemise eesmärgid ning vahendid.¹ Rollide jaotusest tuleneb ka see, kes erinevate kohustuste ja põhimõtete täitmise eest vastutab.

Igasuguseks isikuandmete [töötlemiseks](#) (sh avaldamiseks) peab olema [õiguslik alus](#) ja eesmärk. Seega tuleb hinnata, millisel alusel noortekogude valimine põhineb, sh kas isikuandmete töötlemiseks sellel eesmärgil annab aluse mõni seadus või tugineb see hoopis näiteks nõusolekule.

Lähtudes [isikuandmete töötlemise põhimõtetest](#), peab isikuandmete töötlemine vastama mh printsiibile „nii vähe kui võimalik, aga nii palju kui eesmärgi täitmiseks vajalik“. Kui eesmärk on valimine kindla kooli õpilaste hulgast koolisiseselt, siis võib olla teiste koolide kandidaatide nägemine üleliigne. Sarnaselt peab isikuandmete säilitamine vastama põhimõttele „nii kaua kui vaja, aga nii lühidalt kui võimalik“, st peab olema ära näidatud, kust tuleneb just sellise säilitamistähtaja vajadus ja miks ei ole võimalik kohaldada lühemat säilitamisaega.

¹ Soovitan lugeda veel vastutava ja volitatud töötleja ning kaasvastutuse kohta siit: [Vastutav ja volitatud töötleja | Andmekaitse Inspeksioon](#)

Läbipaistvuse põhimõtte kohaselt peab teavitama inimesi, kas ja kuidas isikuandmeid töödeldakse. See tähendab, et loodud peavad olema andmekaitsetingimused: [Andmekaitsetingimuste koostamine](#) | [Andmekaitse Inspektsioon](#). Heaks praktikaks on see, kui andmekaitsetingimused on avaldatud organisatsiooni veebilehel (nt lehe päises või jaluses). Inimesi tuleb andmetöötlusega seonduvast teavitada enne andmetöötlusega alustamist ja seetõttu tuleks tingimusi tutvustada enne kandideerimist. Lisaks tuleb nii laste, kui ka üldisemalt alaealiste puhul meeles pidada, et olenemata vanusest peab olema võimalus saada aru andmekaitsetingimustest ja sellest kuidas nende isikuandmeid töödeldakse. Tingimustes kasutatav sõnavara, keele toon ja stiil peab olema arusaadav ja eakohane.

Seoses alaealistega tasub pöörata tähelepanu, et kas võib olla vajadus hooldusõigusliku vanema nõusolekuks seoses isikuandmete töötlemisega. Selline vajadus võib ilmned näiteks olukorras, kus seadus alaealisel ilma vanema nõusolekuta valimistest osa ei luba võtta. Isikuandmete vaates võib üldjuhul töödelda alaealise isikuandmeid vanema nõusolekul, kui seadusandlus ei näe ette erandit.

Kuivõrd teema on nüansirikas siis oleme valmis sel teemal ka kohtuma, et täpsemalt erinevaid küsimusi arutada. Kontakteeruda võib minuga otse kirjalikult (gunnargabriel.einlo@aki.ee).

Loodan, et selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Gunnar Gabriel Einlo
Jurist
peadirektori volitusel